

Postbus 85980, 2508 CR Den Haag

Ministerie van Economische Zaken
Staatssecretaris dhr. M. van Dam
Postbus 20401
2500 EK 's-Gravenhage

Datum	1-3-2016
Onderwerp	Regelgeving in het wild levende dieren
Behandeld door	Dierenprogramma's, - Hulp en Toezicht
Ons kenmerk	UIT16.0092

Geachte Staatssecretaris Van Dam,

Op 3 februari jl. heeft u ons uitgenodigd om schriftelijk te reageren op het ter consultatie voorliggende ontwerp-Besluit natuurbescherming en de ontwerp-Regeling natuurbescherming. Bij deze doen we u onze reactie toekomen.

In het kader van de stakeholderbijeenkomst (ambtelijke consultatieronde) op 29 september 2015 heeft de Dierenbescherming uw ambtenaren twee e-mails doen toekomen met een reactie en vragen met betrekking tot de op dat moment voorliggende ontwerp-regelgeving. Lang niet alle onderwerpen die daarin aan de orde kwamen zijn in de nu voorgelegde regelgeving geadresseerd. Indruk is dat in meer algemene zin (zeer) weinig aanpassingen of verduidelijkingen zijn doorgevoerd naar aanleiding van deze eerdere consultatieronde. Danwel is de nu opgestelde wet- en regelgeving dermate gelaagd en complex, dat diverse punten niet meer duidelijk en eenduidig zijn terug te vinden. Vandaar dat we diverse punten hier nogmaals aan de orde willen stellen. Tevens wil de Dierenbescherming in het bijzonder nog eens ingaan op het onderwerp 'vang- en dodingsmiddelen'. Dit onderwerp is voor ons van bijzonder groot belang. Daarbij willen we ook ingaan op de door u voorgestelde aanpak. Afgesloten wordt met het vermelden van een aantal 'overige' punten die we van belang vinden.

1. Dierennoodhulp

Zoals we in het kader van de eerdere consultatie-ronde hebben aangegeven; het behoud van de 12-uurs vrijstelling voor het vervoer door dierenambulances in het kader van dierennoodhulp, zoals deze nu is vervat in artikel 14 Besluit vrijstelling dier- en plantensoorten is voor de Dierenbescherming een zeer belangrijk punt (cf. art. 3.17 Regeling natuurbescherming).

Terecht werd tijdens deze consultatiebijeenkomst van 29 september vanuit de aanwezigen aangegeven, dat dierenambulances ook wel gebruikt worden om kadavers van uit het wild afkomstige dieren te vervoeren, bijvoorbeeld valwild. Dit gebeurt op basis van afspraken die met individuele gemeenten of provincies zijn gemaakt.

Het is belangrijk dat ook deze mogelijkheid behouden blijft. Indruk is echter dat hierin vooralsnog niet is voorzien c.q dat de consultatie-ronde op dit punt niet heeft geleid tot aanpassing van de Regeling.

Een ander aspect dat tijdens de bijeenkomst werd aangehaald en dat nu vooralsnog helaas ook nog altijd ontbreekt, is de uitzondering die momenteel bij de aangehaalde vrijstelling geldt met betrekking tot reeën, edelherten, damherten en wilde zwijnen (art. 14 lid 3 Besluit Vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten). De Dierenbescherming meent dat een dergelijke uitzondering nodig is om stroperij en het illegaal uitzetten van deze diersoorten tegen te gaan. De nu geldende regeling bevat op zichzelf de mogelijkheid om deze dieren pas te kunnen vervoeren (samengevat) na melding bij de meldkamer van de politie. Wat ons betreft zou exact dezelfde regeling nu ook prima kunnen worden opgenomen in de nieuwe regelgeving.

Het is ons overigens niet duidelijk hoe het aangehaalde artikel 3.17 uit de voorgestelde Regeling (dat rechtstreeks terugverwijst naar artikel in de Wet natuurbescherming) zich precies verhoudt tot het ogenschijnlijk zelfstandige verbod –zonder uitzonderingen- in artikel 3.25 uit het concept-Besluit. Beoogd is ongetwijfeld een sluitend, kloppend systeem van verboden en bijbehorende vrijstellingen. Mogelijk kan toegelicht worden hoe e.e.a. zich hier tot elkaar verhoudt?

2. TNR

Tijdens de consultatie-bijeenkomst heeft de Dierenbescherming aandacht gevraagd voor het mogelijk (?) ontbreken van de huidige vrijstelling om verwilderde katten binnen de bebouwde kom te mogen vangen met een vangkooi, zie het huidige artikel 16f van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten. Dit is een belangrijk (standaard-)onderdeel van de TNR-methode. We dringen er dan ook op aan om deze vrijstelling, indien deze inderdaad -onbedoeld- is komen te vervallen, met het oog op de onbelemmerde voortgang van de (dagelijkse) werkzaamheden op dit gebied te continueren.

Tijdens de consultatiebijeenkomst is aangegeven dit na zal worden gegaan, maar dat het in ieder geval niet de intentie is om deze vrijstelling te laten vervallen. Tot op heden hebben we echter geen reactie op dit punt mogen ontvangen, zodat het voor ons onduidelijk blijft. Artikel 3.10 van het concept-Besluit geeft te denken dat een vrijstelling of ontheffing in beginsel wel nodig is, waarbij het werken met ontheffingen echter in alle opzichten onpraktisch en onnodig bewerkelijk zou zijn. Oftewel, een landelijke vrijstelling zou meer voor de hand liggen.

3. Bevoegdheden LID

In de BOA-akte van de inspecteurs van de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID) staat dat zij beschikken over opsporingsbevoegdheden op het 'groene domein'. Dit wordt op zichzelf niet anders als de Flora- en faunawet verandert in de Wet natuurbescherming.

Iets ingewikkelder ligt het voor de toezichthoudende bevoegdheden van de LID. De LID-inspecteurs hebben toezichthoudende bevoegdheid inzake de gehele Flora- en faunawet, waarbij de LID conform het taakveld handelt zoals mede omschreven in het Convenant Dierenhandhaving. Deze grondslag zal moeten terugkomen in de Wet natuurbescherming en het zou nog beter zijn als het geregeld wordt in een apart, specifiek besluit, zoals dat ook bij de Wet dieren het geval is (Besluit aanwijzing toezichthouders Wet dieren).

Daarnaast zou het goed zijn als er een zogeheten 'medewerkingsplicht' zou worden opgenomen in de Wet natuurbescherming, die met behulp van bestuursrecht (dwangsom) kan worden geeffectueerd. Nu kan het niet meewerken in het bestuursrecht alleen worden gesanctioneerd op grond van 'niet voldoen aan ambtelijk bevel'. Maar dat betekent een afzonderlijk proces-verbaal en dit duurt erg lang om voor te laten komen. De prikkel van een dwangsom is vele male effectiever dan een afzonderlijk proces-verbaal, omdat men dan direct moet meewerken op straffe van de dwangsom.

Voorgaande twee suggesties willen wij u in het kader van de aan de orde zijnde uitvoeringsregelgeving meegeven.

Hierbij valt op, dat in artikel 6.1 uitsluitend gesproken wordt over de *"ambtenaren van de Rijksdienst van Ondernemend Nederland van het Ministerie van Economische Zaken"*.

We gaan er zonder meer vanuit dat het zeker niet de bedoeling zal zijn om huidige bevoegdheden van cq. afspraken met de LID te veranderen, maar het is uiteraard van belang dit zeker te weten, en zondig uit de nu voorliggende regelgeving te laten blijken.

Wellicht mogen we ervan uitgaan c.q. kunt U nog eens bevestigen dat het antwoord dat tijdens de stakeholderbijeenkomst op 29 september 2015 aan de vertegenwoordiger van Staatsbosbeheer is gegeven ook geldt voor de opsporingsambtenaren van de LID, oftewel dat deze op grond van artikel 7.1 van het wetsvoorstel zijn aangewezen als toezichthouders?

4. Vang- en dodingsmiddelen

Het onderwerp (aanwijzing van) toegestane vang- en dodingsmiddelen is voor de Dierenbescherming een aangelegen, en zeer zwaarwegend punt. Juist daarin kunnen waarborgen worden verankerd in relatie tot het welzijn van (individuele) dieren. Niet in de laatste plaats ook met oog op de provinciale uitvoeringspraktijk.

Juist op dit punt zouden vanuit oogpunt van dierenwelzijn dan ook stappen voorwaarts gezet moeten worden. Lees; minder middelen toestaan, beter toetsen van toegestane middelen op dierenwelzijnsaspecten, meer inzet op diervriendelijke alternatieven. Waarbij wij duidelijk een rol blijven zien voor de nationale overheid met oog op objectieve toetsing en beschikbare kennis / overview met betrekking tot deze middelen.

In het kader van de consultatieronde in september 2015 heeft de Dierenbescherming uitvoerig en op onderdelen gedetailleerd gereageerd op de voorgestelde regels ter zake. Wellicht is dit mede reden voor u geweest om nu een andere aanpak te kiezen, zoals u toelicht in uw begeleidend schrijven.

In deze aanpak heeft u het IPO gevraagd om met een voorstel te komen in relatie tot –samengevat- middelen bedoeld voor het vangen of doden van vogels. Het betreffende voorstel is bijgevoegd bij uw schrijven. Tevens heeft u de RDA gevraagd met een advies te komen inzake een aantal middelen bedoeld voor het vangen of doden van vogels.

Gezien voorgaande is nog onduidelijk hoe de uiteindelijke regelgeving er op dit punt uit gaat zien. Wat dat betreft heeft het voor ons weinig zin om nu –in detail- te reageren op wat er nu in concept-Besluit en concept-Regeling is opgenomen. Het lijkt ons echter alleszins redelijk om de uiteindelijke regeling zoals die wordt voorgesteld inzake vangst- en dodingsmiddelen nog eens voor te leggen aan betrokken stakeholders, voordat e.e.a. wordt voorgelegd aan de Tweede Kamer etc. De Dierenbescherming zou daar in ieder geval graag nog inhoudelijk op kunnen reageren. Bij deze het verzoek hiertoe?

De door u gevolgde aanpak kunnen we op zichzelf volgen. Echter, redenerend vanuit het 'nee, tenzij'-beginsel dat mede ten grondslag ligt aan de Wet natuurbescherming, en vanuit in meer algemene zin het streven naar steeds een betere borging van dierenwelzijnsaspecten, was het wat ons betreft beter geweest om zowel de navraag bij het IPO als het onderzoeksverzoek aan de RDA te beperken tot de middelen die onder de huidige regelgeving zijn toegestaan en dan ook niet beperkt tot middelen die bedoeld zijn voor vogels. Oftewel, vanuit de huidige kaders kritisch kijken en herijken (met als insteek; waar mogelijk verder beperken). Nu is juist gelegenheid geboden om ook weer heel nieuwe middelen aan te dragen.

Daarbij valt op, dat het IPO van deze mogelijkheid ook ruimschoots gebruik heeft gemaakt. Een lange, welhaast uitputtende, lijst met middelen wordt voorgesteld, waarbij voor elk middel wel een 'geschikte' diersoort of toepassing wordt aangedragen. Vanuit hun nieuwe bestuurlijke en maatschappelijke verantwoordelijkheden op het gebied van natuurbescherming (!) geeft dit toch wat te denken. Een veel grotere terughoudendheid en het betrekken van maatschappelijke organisaties buiten de partijen die momenteel vertegenwoordigd zijn in de FBE's, was naar onze mening op zijn plaats geweest. Het is de vraag of het IPO-voorstel in combinatie met een meer wetenschappelijke 'check' vanuit de RDA een voldoende evenwichtige en logische lijst met middelen oplevert.

Zo blijven er bij de Dierenbescherming nog altijd bedenkingen bestaan tegen nut en noodzaak van het middel 'bal chatri', tegen het toevoegen van het mogen doden door het breken van de nek bij vogels, en tegen het generiek toestaan van slag-, steek- en snijwapens.

Voor wat betreft dit laatste middel (overigens, dit is een herformulering van wat in het eerdere concept nog werd aangeduid als 'stokken'). Het mogen doden van een ondraaglijk lijdend dier volgt naar onze mening afdoende uit artikel 1.4 Wet dieren (algemene zorgplicht), artikel 2.1 lid 6 Wet dieren ('een ieder verleent een hulpbehoevend dier de nodige zorg'- ihkv regels over dierenmishandeling), hetgeen op grond van artikel 2.10 Wet dieren aan algemene regels is opgesteld omtrent het doden van dieren (voormalig 'Besluit doden van dieren', nu artikel 1.12 - 1.14 Besluit Houders van dieren), en het neerleggen van het normatieve uitgangspunt van de intrinsieke waarde van de natuur met inbegrip van daarin voorkomende dieren in de wet Natuurbescherming zelf (art. 1.8a).

Voor het doden van gevangen maar op zichzelf gezonde vogels lijkt het ons hoe dan ook niet de aangewezen weg om deze op deze wijze te doden.

Bij het toevoegen van deze generieke categorie zullen er ongetwijfeld FBE's en provincies zijn die het als zodanig zullen aanvragen respectievelijk toestaan. Daarmee krijgt het doodslaan en -steken van vogels een 'officiële' status, waardoor het een wijdverbreid gebruik kan worden. Iets wat vermoedelijk helemaal niet door Uw ministerie wordt beoogd. Het zelfde kan gezegd worden van het expliciet gaan toestaan van het breken van de nek bij vogels als toegestaan 'dodingsmiddel'. Iets dat door de EFSA voor vogels groter dan 3 kg hoe dan ook als zeer dieronvriendelijk wordt bestempeld, en waarvan men zegt dat het niet toegestaan zou moeten worden.

De Dierenbescherming heeft herhaaldelijk gepleit voor een verkoopverbod van verboden middelen. Alleen op die manier kan bijvoorbeeld het gebruik van 'muizenlijmplanken' door (onwetende) particulieren effectief worden voorkomen. Nu bevat het voorgestelde artikel 3.11 van het concept-Besluit een verbod voor het vervoeren, verkopen, te koop aanbieden of onder zich hebben van uitsluitend het verboden middel 'mistnetten'. Niet valt in te zien waarom dit niet verbreed zou kunnen worden naar andere o.g.v. artikel 3.10 aangewezen verboden middelen.

5. Overige punten

De Dierenbescherming moet helaas constateren dat er nog veel meer punten zijn waarop vanuit dierenwelzijnsperspectief geen vooruitgang wordt geboekt, of dat huidige dieronvriendelijke praktijken worden gecontinueerd of zelfs uitgebreid. We doen hierover een viertal suggesties.

i Verruim de mogelijkheden van het gebruik van eendenkooien niet

We hebben tijdens de eerdere, ambtelijke consulatieronde gesignaleerd dat het gebruik van eendenkooien voor de jacht zal worden verruimd (immers; er mogen weer nieuwe eendenkooien worden gebouwd). Niet van deze tijd en onnodig!

ii Laat het gebruik van lokvogels en jachtvogels voor jacht en schadebestrijding vervallen (artikel 3.1-besluit).

Dit gaat om wilde dieren die niet geschikt zijn om in gevangenschap te houden, laat staan om in een kleine kooi te stoppen om andere dieren te lokken.

Daarbij komt dat innovatie er zeer geavanceerde robotvogels zijn die in te zetten zijn bij het voorkomen van overlast. Het gebruik van echte, levende vogels is niet meer noodzakelijk en niet meer van deze tijd.

i.i.i. Schaf de landelijke vrijstellingslijst ten zодat de provincies de vrijheid hebben om maatwerk te leveren (artikel 3.2-besluit).

Bijvoorbeeld in het geval van vossen is het nuttig om deze dieren niet te bejagen, daar waar veel ganzen broeden. Door de vos op de landelijke vrijstellingslijst te zetten ondersteunt de overheid geenszins in het oplossen van door anderen ervaren overlast van ganzen.

iv) Schrap lokmiddelen als toegestaan middel bij jacht en schadebestrijding.

Vogels of andere dieren lokken naar percelen is een vreemde gang van zaken, als je er vanuit gaat dat je deze dieren mag doden om schade te voorkomen. Neem dan middelen op die dieren van schadepercelen kan verjagen, zodat je dieren uit de percelen houdt, zoals bv. een laser/afweerpistool ed.

Vervolg

De uitvoeringsregelgeving is van cruciaal belang voor een goed functionerende natuurwetgeving. Tevens is de uitvoeringsregelgeving van doorslaggevend belang als gekeken wordt naar het belang 'dierenwelzijn'. Inmiddels kijkt de Dierenbescherming met de nodige teleurstelling terug op de inmiddels aangenomen Wet Natuurbescherming. Er is ons ook dan ook veel aan gelegen om in deze uitvoeringsregelgeving dan ook wél wat (broodnodige) waarborgen te verankeren inzake dierenwelzijn. De voorliggende concepten geven vooralsnog echter weinig vertrouwen dat dit goed zal komen. Aanpassing op –in ieder geval- de punten die in deze inbreng genoemd worden ligt wat ons betreft dan ook voor de hand.

Uiteraard zijn we bereid om hierover nader met u in overleg te treden of e.e.a. toe te lichten. U kunt hiertoe contact opnemen met onze jurist Léon Ripmeester (tel. 088 8113248 / leon.ripmeester@dierenbescherming.nl).

Met vriendelijke groet,
Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren

Frank Dales
Algemeen Directeur/Bestuurder

